

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Padise Vallavolikogu
määrus
algtekst
KO 2008, 58, 904

Padise valla jäätmekava vastuvõtmine

Vastu võetud 28.02.2008 nr 36

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse paragrahvi 6 lõike 1, paragrahvi 22 lõike 1 punkti 36⁴, jäätmeseaduse paragrahvi 39 ja paragrahvi 59 lõike 1 alusel ja lähtudes vallaelanike õigustatud vajadustest ning huvidest ja arvestades valla iseärasusi

§ 1. Võtta vastu Padise valla jäätmekava (lisatud).

§ 2. Määrus jõustub 03. märtsil 2008. a.

§ 3. Määrus avaldatakse Riigi Teataja elektroonilises andmebaasis ja Padise valla veebilehel.

Volikogu esimees Priit RAUDLA

Padise Vallavolikogu
määrus
lisa 12948380

Padise valla jäätmekava

KINNITATUD
Padise Vallavolikogu
28.02.2008. määrusega nr 36

PADISE VALLA JÄÄTMEKAVA

Koostaja: Urmas Maivel

Padise 2008

1. Eessõna

Käesolev dokument on Padise valla jäätmekava, mis määrab jäätmehoolduse arengusuunad Padise vallas aastateks 2008-2013. Jäätmekava koostamisel on lähtutud üleriigilisest ja Harjumaa jäätmekavast ning jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest, sealhulgas jäätmeseadusest, samuti Padise valla üldplaneeringust ja arengukavast.

Padise valla jäätmekava hõlmab valla sotsiaal-majanduslikku ülevaadet, jäätmehoolduse olukorra kirjeldust ja ülevaadet jäätmemajandusega seotud probleemidest Padise vallas. Jäätmekava püstitab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2008–2013 ja toob välja eesmärkide elluviimise tegevuskava ning investeringuvajaduse jäätmemajanduse arendamiseks Padise vallas.

Jäätmekava on koostanud Padise Vallavalitsuse tellimusel Füüsilisest Isikust Ettevõtja Urmas Maivel poolt vastavalt töövõtulepingule nr 21.1-3.6/7-11.12.2007. Jäätmekava valmis koostöös Padise vallavanema Leemet Vaikmaa, abivallavanem Kaidi Meremaa ja teiste vallavalitsuse spetsialistidega ning Harjumaa Keskkonnateenistusega.

Padise valla jäätmekava käsitleb ja planeerib valla territooriumi jäätmehooldust eesmärgiga aidata kaasa valla arengule ja elukvaliteedi tõusule. Jäätmemajanduse arendamine on pikaajaline protsess, kus tuleb luua tingimused jäätmete liigitikogumisele ja tõsta elanikkonna keskkonnateadlikkust.

Tuleb üles ehitada toimiv kaasaegne jäätmekäitlussüsteem, mis kindlustab ohtlike jäätmete eraldi kogumise ja nende eraldamise üldisest jäätmevoost ning jäätmete liigitikogumise. Padise valla jäätmekava eesmärk lühemaks perioodiks seisneb valla jäätmekäitluse korrastamises, olmejäätmete veo korraldamises, jäätmete liigiti-

kogumise võimaluste rajamises, mis loovad võimalused jäätmete taaskasutamiseks ja nende keskkonnaohutuks kõrvaldamiseks.

Jäätmekava on pidevalt muutuv dokument, seda mõjutavad muudatused riiklikes strateegilistes dokumentides (riiklik jäätmekava), seadusandluses ja keskkonnakaitselistes nõuetes.

Käesolev jäätmekava käsitleb jäätmeid, mis on defineeritud jäätmetena jäätmeseaduse mõistes. Jäätmekava ei hõlma jäätmeid, mis ei kuulu jäätmeseaduse kohaselt jäätmeseaduse reguleerimisalasse.

2. Jäätmehoolduse õiguslik regulatsioon

01. mail 2004 jõustunud arvuliselt kolmas jäätmeseadus lähtub kahest Euroopa Liidu jätmealasest raamdirektiivist – Euroopa Nõukogu direktiiv 75/442/EMÜ 15.07.1975 jäätmete kohta, muudetud Nõukogu direktiiviga 91/156/EMÜ 18.03.1991 ja Euroopa Nõukogu direktiiv 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta. Jäätmeseadus on aluseks muudele jäätmekäitlusalastele õigusaktidele, mis reguleerivad mitmesuguste jäätmeliikide käitlust, nõudeid jäätmekäitluskohtadele ning jäätmete ja jäätmehooldusega seotud tegevusalasid.

Üleriigiline jäätmekava 2002-2007 tugineb Euroopa Liidu keskkonnavalastele tegevuskavadele ning nimetatud dokumentides lähtutakse ühtsetest põhimõtetest:

- tootmises ja jäätmekäitluses jäätmetekke ennetamine, jäätmete koguse vähendamine;
- parima võimaliku tehnika kasutamine;
- jäätmete taaskasutamisel nendes sisalduva materjali kasutamise eelistamine energiakasutusele;
- jäätmete taaskasutamine või kõrvaldamine nende tekkekohale võimalikult lähedal asuvas tehnoloogia ja keskkonnakaitselise poolest sobivas jäätmekäitluskohas.

Üleriigiline jäätmekava on aluseks kohalike omavalitsuste jäätmekavadele.

Eesti keskkonnastrateegias ja seda täpsustavas Eesti keskkonnategevuskavas on nimetatud prioriteetidid fikseeritud.

Jäätmekäitluse hierarhia on järgmine:

- jäätmetekke vältimine;
- tekkivate jäätmekoguste ja nende ohtlikkuse vähendamine;
- jäätmete taaskasutamise laiendamine:
 - otseses ringluses (korduskasutamine),
 - materjaliringluses,
 - bioloogilistes protsessides (kompostimine),
- jäätmete taaskasutus energiatootmiseks;
- jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine (ladestamine).

Jäätmehoolduse planeerimist jäätmekavade kaudu kohustab jäätmeseadus, mis määrab kohaliku omavalitsuse jäätmekava sisu, koostamise ja avalikustamise protsessi. Jäätmeseadus kohustab kohalikku omavalitsust järgmiseks:

1. Korraldama jäätmehoolduse arendamist oma haldusterritooriumil;
2. Korraldama jäätmete sortimist, sealhulgas liigiti kogumist, et võimaldada jäätmete taaskasutamist võimalikult suures ulatuses;
3. Koostama jäätmehoolduse arendamiseks kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava;
4. Korraldama kohaliku omavalitsuse jäätmekava avalikustamise, avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu;
5. Korraldama kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise, v.a. probleemtoodete puhul tootjavastutuse rakendamisel;
6. Organiseerima korraldatud olmejäätmeveo oma haldusterritooriumil;
7. Kehtestama korraldatud jäätmeveo tingimused (korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide määramine, korraldatud olmejäätmeveo piirkondade määramine, vedamise sageduse ja aja määramine, jäätmeveo teenustasu piirmäära kehtestamine);
8. Korraldama korraldatud olmejäätmeveo konkursi iseseisvalt või koostöös teiste omavalitsustega;
9. Kehtestama jäätmevaldajate registri asutamise ja registri pidamise korra;
10. Korraldama korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamise;
11. Kehtestama kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirja;

12. Avaldamine arvamuse jäätmeloa taotlustele;
13. Korraldama jäätmeseaduse rikkumistest tulenevate väärtegade kohtuvälist menetlemist;
14. Likvideerima jäätmed ning nendest põhjustatud saaste, kui saastatud kinnisasja omanik ei täida oma vastavat seadusejärgset kohustust.

Eesti Vabariigi keskkonnajärelduse seaduse järgselt on kohalik omavalitsusorgan või asutus üks keskkonnajärelduse teostajatest.

Kohalik omavalitsuseüksus:

- 1) rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitseabinõude elluviimiseks;
- 2) teavitab Keskkonnainspektsiooni keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamise seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara, ning Maa-ametit maakasutuse, maakorralduse, maa-arvestuse ja maareformi toimingute nõuete rikkumise juhtumitest.

Pakendiseaduse kohaselt on omavalitsuse ülesanne määrata kindlaks oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete kogumisviisid.

3. Valla asend ja elanikkond

Padise vald paikneb Harju maakonna loodeosas, Tallinnast läänes Soome lahe rannikul. Valla keskus asub Padise külas. Kaugus Tallinnast on 50 km, Keilast 20 km, Haapsalust 70 km ja Paldiskist 18 km.

Padise valla pindala on 366,6 km², mis moodustab 8,5% Harjumaast ning on suuruselt 17. vald Eestis.

Läänes ja edelas piirneb Padise vald Lääne maakonnaga, kus naabervaldadeks on vastavalt Nõva, Oru ja Risti vald. Kagupiir on ühine Nissi vallaga ja idas on naabriks Vasalemma vald. Kirdepiir kulgeb piki Vasalemma jõge, kus naabriks on Keila vald. Põhja poolt piirneb Padise vald Keibu ja Paldiski lahega (valla naabriks üle Paldiski lahe on Paldiski linn). Valla merepiiri pikkus on 40 km.

1. jaanuari 2000 seisuga elas Padise vallas 1934 elanikku, 01. 01. 2008 aasta seisuga aga 1909 (Tabel 1), mis moodustab 0,35% kogu Harjumaa elanikest. Padise vald on suhteliselt hõreda asustusega piirkond – rahvastiku tihedus on 5,4 inimest 1 km² kohta.

Tabel 1. Rahvaarv Padise vallas aastatel 1970-2000, 2007, 2008.

	01.01.1970	01.01.1980	01.01.1995	01.01.1996	01.01.1997	01.01.1998	01.01.1999	01.01.2000	01.01.2007	01.01.2008
Elanikke	1841	1826	1834	1879	1873	1920	1923	1934	1935	1909

Vaatamata majanduse restruktureerimisele ja suurtele ümberkorraldustele on valla elanike arv stabiilne. Samas võimaldab atraktiivne rannikumaastik elanikke valda juurde meelitada. Kavandatava elamuehituse laiendamise ning puhkemajanduse korrastamise tulemusena võib tulevikus loota sisserände kasvu.

Potentsiaali elanikkonna kasvuks loovad vähesel määral suvilaomanikud, kes oma suvilaid elamuteks kohandavad.

Padise vallas on üle 971 majavaldust, s.h on korterelamuid 38 ja eramuid 933, millest ca 20% kasutakse elamuna suveperioodil. Asustus on koondunud eelkõige suuremate liiklusteede lähedusse ja ranna äärde. Tihedamalt asustatud aladeks vallas on Padise küla piirkond valla äärmises idaosas ja Harju-Risti piirkond valla keskosas. Suhteliselt tihe on asustus ka valla lääneosa rannikul. Asustuseta on ulatuslik soode ja metsade ala valla lääne-edela osas. Elanikkonnast üle poole on koondunud nelja külla – Padisele, Harju-Ristile, Pae ja Kasepere külla (Tabel 2).

	Piirkond	Asulad	Asulate rahvaarv	Piirkonna rahvaarv
I	Padise küla	Padise küla	427	1016
		Audevälja küla	85	
		Karilepa küla	36	
		Kasepere küla	137	

		Kobru küla	8	
		Kurkse küla	26	
		Laane küla	37	
		Langa küla	17	
		Madise küla	95	
		Metslõugu küla	41	
		Määra küla	63	
		Suurküla	44	
II	Harju-Risti	Harju-Risti küla	397	919
		Alliklepa küla	13	
		Altküla	61	
		Hatu küla	62	
		Keibu küla	56	
		Kõmmaste küla	76	
		Pae küla	89	
		Pedase küla	15	
		Vihterpalu küla	56	
		Vilivalla küla	29	
		Vintse küla	34	
		Anglema küla	30	

Tabel 2. Valla elanikkond ja selle paiknemine külades

Vallas on 24 küla, kus elas seisuga 01. 01. 2007 kokku 1935 inimest. Suuremateks, üle 100 elanikuga küladeks on Padise, Harju-Risti, Kasepere .

Suuremates asustustes paiknevad korterelamud järgmiselt:

- Padise küla – 12 korterelamut kokku 108 korteriga;
- Harju-Risti küla – 11 korterelamut kokku 114 korteriga;
- Pae küla – 2 korterelamu kokku 10 korteriga;
- Kasepere küla – 1 korterelamu, 4 korteriga, milles elab tegelikult 1 pere.

Korterelamute korterid on erastatud ja asustatud. Ainult suveperioodil vallas elavate elanike osakaal on ca 20% valla elanikkonnast.

4. Ettevõtlus

Töökohtade arvu olulist suurenemist Padise vallas ei ole ette näha. Ranna- ja puhkepiirkonnale iseloomulikult tegutseb vallas 11 turismi- ja toitlustusettevõtet (tabel 3). Nimetatud ettevõtteid võib nimetada ka pakendi ettevõteteks, ehk siis kellel lasub eelkõige joogipakendi ja toiduainete pakendite tagasisõtu kohustus.

Tabel 3 Vallas paiknevad pakendi ettevõtjad.

Nr	Pakendiettevõtja nimi	Äriniimi ja asukoht
1	OÜ Puuna Invest	Puuna pood , Vihterpalu küla
2	Kimmerest OÜ	Kungla kauplus , Harju-Risti küla
3	OÜ Kemendro	Pae kauplus , Pae küla
4	OÜ Kiviorg	Kasepere kauplus , Kasepere küla Padise kauplus , Padise küla
5	OÜ Kasepere	Kusti pood , Padise küla
6	OÜ Pedase Hotell	Pedase hotell, külalistemaja, konverentsikeskus , Pedase küla
7	Vihterpalu Mõis OÜ	Vihterpalu mõis - konverentsikeskus , Vihterpalu küla
8	OÜ Padise Grupp	Vallamaja baar , Padise küla
9	OÜ Kiviorg	Õlletare , Padise küla
10	OÜ Irbistero	Kurkse sadam , Kurkse küla

Lisaks on elanike ja külaliste teenendamiseks autovaruosadega ja kütuse müügiga tegelevad ettevõtted (MTJ Auto OÜ ja OÜ Padise Kütus). Autohooldusteenust pakutatakse kahes ettevõttes- OÜ Padise Tehnik ja OÜ Kimmerest (kummitööd).

Tootmisaladest on esindatud põllumajandus ja metsandus ja kalandusega tegelevad ettevõtted, millest suuremad:

- **FIE Johannes Valk Laheotsa talu**, Padise küla
Tegevusala: köögivilja kasvatus, töötlemine ja müük
- **Raubri AS**, Padise küla
Tegevusala: teraviljakasvatus
- **OÜ Otiüraks**, Padise küla
Tegevusala: puidu töötlemine ja puidutoodete valmistamine
- **OÜ Riitsinus**, Harju-Risti küla
Tegevusala: köögiviljakasvatus, töötlemine ja müük
- **AS M.V. WOOL**, Vintse küla
Tegevusala: vääriskalatoodete (lõhe, forell, angerjas jm) valmistamine ja müük
- **SiimSaar OÜ**, Pae külas
Tegevusala: kallurveod
- **OÜ Padise BussKõmmaste** küla.
Tegevusala : reisijate tellimusveod

Lisaks on mõned väiksemad hobitalud. Jäätmekäitlus on tegevusalana märgitud Padise vallas registreeritud OÜ-l Harjusk (metallijäätmete kogumine ja vedu), kuid firma ei tegutse, samuti puudub tal jäätmeluba. Kokku on Padise valla territooriumil registreeritud 90 ettevõtlusega tegelevat füüsilist ja juriidilist isikut.

4.1. Sotsiaalsfäär

Padise vallas on üks lasteaed **Padise Valla Lasteaed**, mis asub kahes hoones Padise ja Harju- Risti külas ning kaks kooli Padise Põhikool ja Risti Põhikool.

Padise Põhikool asub Padise külas. Alates 2006. aastast asub koolihoones ka Padise raamatukogu. Koolis õpib 105 õpilast ja töötab 17 õpetajat. Koolil on rekonstrueeritud normaalmõõtmega võimla koos jõusaali ja saunakompleksiga.

Harju-Risti külas endistest majandi administratiivhoonetest rekonstrueeritud koolihoones asub **Risti Põhikool**. Koolis õpib 75 õpilast, töötab 15 õpetajat. Koolil on kaasagsetele nõuetele vastava köögiga söökla koos söögisaaliga ja normaalmõõtmega võimla. Samas hoonetekompleksis paikneb ka Harju-Risti raamatukogu.

4.2. Vabaõhuüritused ja vabaaja veetmise võimalused

Valla vabaõhuüritusi korraldatakse Padise kloostri, Kurkse sadamas, Padise rahvamaja siseõuel, Pedase hotelli ja Vihterpalu mõisa territooriumil.

Olulisemateks vabaõhuüritusteks viimastel aastatel on kujunenud jaanipäeva ja võidupüha tähistamine, jüriöö mängud ning keskaja päev Padise kloostri.

Padise vallas on üks rahvamaja, milles tegutsevad mitmed taidlus- ja huviringid. Meditsiiniteenuseid pakuvad Padise vallas perearst ja hambaarst Padisel. Perearst võtab patsiente vastu ka Harju-Ristil. Lähim apteek asub Rummus, polikliinik Keilas ning statsionaarne ravisutus Tallinnas. Tallinna läheduse tõttu kasutab osa inimesi pealinnas pakutavaid raviteenuseid.

5. Ülevaade Padise valla keskkonna hetkeseisundist

Keskkonnaseisundi üldine olukord on rahuldav.

Õhk: rahuldav. Padisel on keskkatlamaja üle viidud puitküttele, Harju-Ristil aga lahendatakse küttevajadus elamute keldritesse ehitatud lokaalkütte kateldegaga ja puitküttega ahjudega. Enamus eramuid on lokaalse puitküttega, aga hajaasustuse tõttu on reostuskoormus madal ja ei ole koondunud teatud piirkondadesse.

Põhjavesi: piirkonniti (ida osas) ülemised veehorisondid nõrgalt kaitstud, suure reostusohuga.

Pinnas: erinev. Valla idaosas pealispinnase paksus alla 1 meetri, lõunaosas turbane, rannikualal liivane.

Jäätmed: kohalik Tuudimäe prügila on suletud, kuid mitte nõuetekohaselt kaetud, olmeprügi ladestatakse Tallinna Prügilas. Jäätmete äravedu Padise ja Harju-Risti küla keskasulate korruselamute juurest korraldab osühing Padise Soojus. Osühingul on jäätmete äraveoks sõlmitud leping aktsiaseltsiga Ragn-Sells ja lepingud korruselamute eluruumide omanikega. Eramuomanikud, kellel on sõlminud jäätmete äraveoks lepingud, on teinud need valdavalt aktsiaseltsiga Ragn-Sells.

Jääkreostus: kolded puuduvad. Tegutsenud keskküttekatlamajade mahutipargid on likvideeritud ja Nõukogude Armeed vägede poolt tekitatud reostuskolded ei asunud valla territooriumil. Endisaegseid suurettevõtteid ega suuremaid põllumajanduskemikaalide ladusid valla territooriumil ei asunud, pestitsiidide jäägid on kokku kogutud ja käitluseks üleantud.

Rannikuala: Padise valla piirides on 40 km rannikuala, mis jääb tiheda laevaliiklusega laevateede äärde. Seetõttu on rannikuala ohustatud merel tekkivatest võimalikest õliireostusest.

5.1. Looduskeskkond

Padise vald asub Põhja-Eesti lavamaal. Valla rannikut uhuvad Keibu ja Pakri (Paldiski) lahe veed. Rannikumeres asuvad kaks suurt saart Suur- ja Väike Pakri ning nende vahel kuus väikest laidu. Rannikul esineb häid liivarandu. Neemede ümbrused on kivised. Lahesoppides laiuvad ulatuslikud roostikud.

5.1.1 Meri

Rannikumeri on suhteliselt madal, mis teeb piirkonna tundlikuks merel tekkivatele õliireostustele. Pakri saari mandrist eraldav väin Kurksi salm e. Kurk, mis on 4 miili pikk ja 1½ miili lai, on väga madal. Veesügavus keset Kurku ulatub vaid ühe meetrini. Vihterpalu jõe kohal ulatub veesügavus üle 3 meetri. Ristna neeme kohal ulatub 10 meetri sügavusjoon ¼ - 1 miilini rannast.

5.1.2 Rand

Rand on Padise küla kohal kõrge ja kruusane. Edaspidi muutub rand madalamaks ja soisemaks. Eriti madal on rand Kloostri jõe suudmealal, seal valitseb roostik. Rannik Kurksest kuni Ristna ninani läheb lääne suunas, tehes väikesi soppe ja kääre rannajoonel. Neemede rannad on kõrged ja väljapaistvad. Suur-Pakri saare edela otsas suubub merre Vihterpalu jõgi, millest idas Pedase (Pedassoo) neeme läänerannal asub hea liivarand. Samuti on ilusad liivarannad Kolviku (Kolviigi) neeme ja Ristna nina vahel Alliklepa külas. Ristna ninalt pöördub rand lõunasse moodustades Keibu lahe. Rand Ristna neemest Keibu küalani on kivine, lahesopis liivane. Siin asuvad valla kaunimad ja ulatuslikumad liivarannad.

5.1.3 Pinnamood

Enamik vallast, kesk- ja idaosa, jääb Põhja-Eesti lavamaale. Siin on iseloomulikuks avarad paetasandikud. Seal, kus pinnakate paksem, laiuvad moreentasandikud. Viljakamad mullad on haritud põldudeks ja enamus valla põllumaid asuvadki siin. Madalamates kohtades paiknevad rohumaad ja sood.

Valla lääneosa jääb Lääne-Eesti madaliku äärealale, mida iseloomustab Soome lahene ulatuv hõredasti asustatud suurte soode, rabade ja nõmmede ala. Vihterpalu-Nõva metsade piirkonda iseloomustavad ühelt poolt rannamoodustistel, vallseljakutel ja mereliivadel levivad nõmme- ning palumetsad, millele lisandub ka päris tüüpilisi nõmmi. Teiselt poolt on tingitud siinsed väheliikuvad veed soostumisprotsesside laia levimist tasastel aladel. Siin laiub ulatuslik Suursoo, millest üle poole ulatub Lääne maakonda. Soos valla piiril asub valla suurim siseveekogu Tänavjärv. Järve keskmine sügavus on vaid 1,8 meetrit ja suurim sügavus 2,5 meetrit. Tänavjärve vee nõrga puhverdusvõime tõttu on ta bioloogilisest tasakaalust kergesti väljaviidav. Selle omapärase looduskompleksi kaitseks on siia rajatud Suursoo maastikukaitseala.

5.2. Loodusvarad

Valla territooriumil esineb maavaradest lubjakivi, turvast, savi ja kruus-liiva.

5.2.1 Lubjakivi

Lubjakivi varud asuvad valla idaosas ja varud on toodud tabelis 4. Kasuliku kihi moodustavad rakvere, oandu ja keila lademe lubjakivid. Ehituskivina on kasutamist leidnud Vasalemma kihistu lubjakivid. Uuringute tulemusena on välja eraldatud perspektiivne Paeküla-Kõmmaste ehituskivi leiukoht, mille kasuliku kihi moodustavad oandu lademe lubjakivid. Käesolevaks ajaks on alustatud lubjakivi kaevandamist Määra karjääris.

Tabel 4. Valla lubjakivivarud

Leiukoha nimi	Üldpindala/	Varud x10 ⁶ t	Kasutamine
Paeküla-Kõmmaste	-	66,6	Ehituslubjakivi ja tehnoloogilise kivi tootmiseks
Määra	0,78	0,017	Kõlblik müürikivina

5.2.2 Turvas

Valla peamised turbavarud paiknevad Suursoos. Soole on eesvooluks Vihterpalu jõgi. Enamik Suursoost on looduslikus seisundis. Osa varudest asuvad kaitsealal. Metsamajanduslikel eesmärkidel on kuivendatud soo loodeosa. Ängelma rabas toodeti 66 hektaril freesturvast. Täna on kasutatud turbaväli rekultiveeritud ja tootmine lõpetatud. Valla turbavarud on toodud tabelis 5.

Tabel 5. Valla turbavarud.

Leiukoha nimi	Üldpindala/ Maardla pindala	Varud x10 ⁶ t Aktiivne+ passiivne varu	Kasutamine
Suursoo*	17727/10985	28,4+23,5	Osaliselt kaitse alla.
Vesisoo	300/105	0,392+	

*--osa soost asub Lääne maakonnas

5.2.3 Savi

Tootmiseks sobival hulgal leidub savi valla äärmises idaosas ja need on seotud jääjärveliste viirsavidega. Välja on eraldatud kaks leiukohta Laane ja Suurküla, kaevandamist ei ole alustatud. Varud on toodud tabelis 6.

Tabel 6. Valla savivarud.

Leiukoha nimi	Üldpindala/	Varud x10 ³ m ³	Kasutamine
Oti	-	52,0	Telliste ja keraamika tootmiseks
Leiukoha nimi	Üldpindala/	Varud x10 ³ m ³	Kasutamine
Padise	-	83,0	Telliste ja keraamika tootmiseks

5.2.4 Kruus ja liiv

Kruusa ja liiva varud vallas on märkimisväärsed, millest uuritud varud moodustavad ca 2 miljonit m³ (tabel 7). Valla kaguosas levivad glatsiofluviaalsed kruusad ja liivad. Valla lääne- ja põhjaosas paiknevad merelised kruusad ja liivad.

Tabel 7. Valla kruus-liiva varud.

Leiukoha nimi	Pindala	Varud x10 ³ m ³
Kõmmaste	4,2	1394,0
Audevälja	-	769,0*
Tatramäe	-	167,0*
Ristna	7,3+4,8	111,0
Tuudinõmme (liiv)	3,3	109,0
Praski	-	17,0

* - jääkvarud

Kruus-liiva varud sobivad teede ehituseks ja täitematerjaliks, ooside kvaliteetsemad kruusad ka ehitustöödeks. Kruusa ja liiva kaevandatakse põhiliselt teede, vähem ka üldehituse tarbeks.

5.2.5 Põhja- ja pinnaves

Põhjavesi esineb pinnakattes ja aluspõhjakivimeis. Põhjavee ülemine horisont on nõrgalt kaitstud.

Kvaternaari veekompleks on levinud kogu valla territooriumil, välja arvatud alvarite alad valla idaosas, kus pinnakatte paksus alla 1 meetri. Ordoviitsiumi põhjaveekompleks on kasutatav kogu vallas. Lasumi sügavus on 1-3 meetrist mere ääres kuni 180 meetrini valla lõunaosas. Kambrium-vendi veekompleks levib kogu valla territooriumil. Veekompleksi lasumi sügavus maapinnast 90 meetrist põhjast kuni 250 meetrini lõunas. Vesi on survealine.

Valla suurimaks järveks on Suursoos asuv Tänavjärv. Järvede nimekiri ja andmed on toodud tabelis 8.

Tabel 8. Valla järved.

Järve Nr	Järve Nimi	Pindala (ha)	Sügav. max m	Kalastik (liiki)	Taimestik (liiki)
283	Tänavjärv	136,9	2,5	6+	18
282	Soeotsa Mustjärv (Pillijärv)	1,7	~2		Puudub
285	Järvetaga Mustjärv	4,8	-	3+	4+

Valla vooluveestik koosneb Soome lahe vesikonda kuuluvast 20 suuremast jõest, ojast ja kraavist. Pikemalt valda läbivateks jõgedeks on Vihterpalu ja Kloostri jõgi. Piki Vasalemma jõge kulgeb valla kirdepiir. Vasalemma jõgi ja Vihterpalu jõgi on kantud lõhilaste kudemis- ja elupaikade nimistusse. Jõgede seisukord on hea.

5.2.3 Mets

Metsade all on 54,8% valla territooriumist ehk ca 20 000 ha. Riigimetsa on sellest 59,7%. Suur osa metsadest asub soisel ja raskesti ligipääsetaval pinnal ning on kuival perioodil väga tuleohtlik.

5.3. Kaitsealad

Ulatuslikumaks kaitsealaks vallas on Läänemaa Suursoo maastikukaitseala. Kaitseala on loodud Läänemaa Suursoo soostiku ja sealsete kaitsealuste looma- ja taimeliikide kaitseks. Kaitseala ulatub üle valla piiride naabervaldadesse. Teiseks kaitsealaks, mis jääb samuti osaliselt valla piiridesse, on Nõva maastikukaitseala, mis on loodud rannikumaastiku ja kaitsealuste taimeliikide säilitamiseks.

5.3.1 Läänemaa Suursoo maastikukaitseala

Maastikukaitsealal moodustatud sihtkaitsevöönditest jäävad valla piiridesse täielikult või osaliselt järgmised sihtkaitsevööndid.

- **Leotusraba sihtkaitsevöönd,**
- Tänavjärve sihtkaitsevöönd.

5.3.2 Nõva maastikukaitseala

Maastikukaitseala piires asuvaist sihtkaitsevöönditest jääb valla piiridesse vaid Keibu sihtkaitsevöönd.

Kaitse all on veel mitu parki ja mitmed looduse üksikobjektid.

6. Padise valla jäätmehoolduse olemasolev olukord

Jäätmete tekke, koostise ja edasise käitlemise iseloomustamisel saab aluseks võtta Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse poolt koostatud statistilisi ülevaateid, mis on koostatud 23. detsembri 2004. a määruse nr 138 "Jäätmearuande vorm, esitatavate andmete ulatus ja aruande esitamise kord" kohaste jäätmearuannete põhjal.

6.1 Olmejäätmed

Jäätmeseadus sätestab olmejäätmete mõiste.

Olmejäätmed on kodumajapidamisjäätmed ja kaubanduses, teeninduses või mujal tekkinud oma koostise ning omaduste poolest samalaadsed jäätmed.

Olmejäätmed on levikult üks peamisi jäätmeliike, need tekivad kõikidel elualadel nii kodumajapidamises kui ka tööstuses. Olmejäätmete tekitamisel osaleb praktiliselt kogu elanikkond. Omavalitsusüksuses tekkivate olmejäätmete kogus sõltub elanike arvust, elulaadist ja olulisel määral mitmesuguste asutuste ja ettevõtete olemasolust.

Jäätmearuandluse järgi tekitati Padise vallas 2006. aastal 220 tonni olmejäätmeid. Kui suur osa sellest kogusest koguti OÜ Padise Soojuse poolt Padise ja Harju-Risti korruselamute juurest, ei kajastu kahjuks statistilistes andmetes.

Olmejäätmed (kodumajapidamisjäätmed ja samalaadsed kaubandus-, tööstus- ja ametiasutuste jäätmed), sealhulgas liigiti kogutud jäätmete tekke koguseid iseloomustab tabel 9.

Tabel 9. Olmejäätmete teke Padise vallas.

Aasta	Jäätmete (t/a)
1996	(1930)*443
1997	(1500)*345
1998	(1320)*303
2000	422
2001	460
2002	49,5
2003	179,6
2004	138,7
2005	237,9
2006	220,43

*Aastatel 1996-1998 kogused on esmalt kuupmeetrites ja teisendatud tonnideks.

Jäätmekogused on pärast Tuudinõmme prügila sulgemist 2002. aastal vähenenud kordades, mis näitab vaid seda, et kuna vallas puudub korraldatud olmejäätmete vedu, on hoolimata prügila sulgemisest jätkunud jäätmete vool suletud prügilasse. Suletud Tuudinõmme prügila ülevaatus kinnitas, et kahjuks tuuakse prügilasse siiani erinevaid jäätmeid - autolammutuse, ehituselammutuse, suurjäätmed ja olmejäätmed.

Samas tuleb arvestada ka seda, et Tuudinõmme prügilal puudus kaal ja jäätmete kogused määrati visuaalselt.

Aasta-aastalt on siiski tõusnud inimeste teadlikkus ja seda näitavad kasvavad jäätmete kogused, mis jäävad siiski alla normaalsele olmejäätmete tekke kogusele. Statistika kohaselt tekitas üks Padise valla elanik 2002-2006. aastal 26 kuni 115 kg olmejäätmeid.

Valla elanike arv suureneb suvekuudel ligikaudu 20%, seega suurenevad ka tekkivad jäätmekogused. Samuti kohandatakse oma suvilaid ümber aastaringseteks elamuteks. Suvitajate jäätmekäitlus on küllaltki probleemne, sest suvilates puudub suures osas jäätmevedu. Korraldatud jäätmeveole üleminekuga peaks vallas tekkivate jäätmete hulk kordades kasvama.

Padise valla territooriumile ulatub RMK Nõva Puhkeala koos oma lõkkeplatsidega. Puhkealal asuvaid 150 l suurusi jäätmekonteinereid hooldab RMK suvel 1-2 korda nädalas, talvel kord kuus. Aastas kogutakse sellisel kombel kuni 4 t olmejäätmeid. Jäätmed viiakse ära RMK Nõva puhkeala tellimusel ja statistikas kajastuvad need kui Nõva vallas tekkinud jäätmed. Osa suvitajatest ja statsionaarsetest elanikest kasutab jäätmetest vabanemiseks RMK konteinereid.

6.2 Pakendijäätmed

Pakendijäätmete liike ja koguseid on Eestis võimalik hinnata, kui uurida olmejäätmete koostist. 2000. aastal AS Vaania poolt läbiviidud uurimistöo "Olmejäätmete koostise valikuline uurimine Eesti erinevates piirkondades" tulemused võimaldavad hinnata olmejäätmete koostises olevate pakendijäätmete osa. Pakendijäätmete ligikaudne kaaluline osa olmejäätmete üldmassist oli selle uuringu kohaselt 25-30%. Mahuliselt oli pakendijäätmete osa isegi ligi 60%. Nende andmete põhjal võib öelda, et Eestis tekib aastas 120 000-130 000 tonni pakendijäätmeid. Seega tekib ühe inimese kohta aastas kuni 85 kg pakendijäätmeid.

Eeltoodud põhjal võib olla hinnanguline pakendijäätmete teke Padise vallas keskmiselt 170 tonni aastas. Kui arvestada, et Padise vald on puhkepiirkond oma rannaala, sadama ja suvitajatega, peaks tegelik tekkiv jäätmete kogus olema ligi 200 t aastas.

Vastavalt Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse jäätmestatistikale koguti Padise vallast liigiti pakendijäätmeid alljärgnevalt (tabel 10):

Tabel 10. Pakendijäätmete kogumine Padise vallas.

Aasta	Jäätmete (t/a)
2002	0,01

2003	0,02
2004	0,01
2005	2,28
2006	9,78

Pakendeid on hakatud koguma 2005. aastast ja täna on Padise vallas paigutatud pakendite kogumiskonteinerid nii MTÜ Eesti Pakendiringluse, kui ka MTÜ ETO poolt.

Segapakendite kogumise konteinerid on paigaldatud Paes, Audeväljal ja Harju-Ristil ning paberi ja papi kogumiskonteiner Harju-Ristil.

2008. aasta jooksul paigutatakse jäätmete liigiti kogumise konteinerid täiendavalt ka Padise ja Kasepere külla.

Tootjavastutuse organisatsioonide andmetel kogutakse täna Padise vallast ca 8 tonni segapakendeid ja 2 tonni papp- ning kartongpakendeid. Kogused ei ole suured, kuid tuleb arvestada, et vedelkütusel toimivat kaugkütte piirkonda ei ole ja Padise külas, kus on säilinud kaugküte, kasutatakse tahket kütust- puitu, millele lisatakse kohapeal elanike poolt äravisatud paber ja kartongipakendid.

Kuna pakendijäätmete osakaal on segaolmejäätmete hulgas küllaltki suur, tuleb valla jäätmehoolduses rõhku panna pakendijäätmete kogumissüsteemi korraldamisele, vastav kohustus tuleneb pakendiseadusest. Seega peaks pakendijäätmete osakaal segaolmejäätmetes aja jooksul tunduvalt vähenema.

6.3 Ehitus- ja lammutusjäätmed

Keskonnaministeeriumi Info- ja tehnokeskuse andmetel (tabel 11) tekkis ja viidi ka omavalitsuse territooriumilt välja ehitus- ja lammutusprahti, sealhulgas saastunud maa-aladelt eemaldatud pinnast 145- 440 tonni aastas.

Tabel 11. Ehitus-lammutusjäätmete teke Padise vallas.

Aasta	Jäätmete teke (t/a)
2002	145,79
2003	112,4
2004	108
2005	178,9
2006	440,4

Tõenäoliselt ehitus-lammutusjäätmeid tekkis rohkem, osa lihtsalt käideldi tekkekohal ja seetõttu ei kajastu need statistilistes aruannetes. 2006. aastal oli jäätmete tekkes pea kahekordne tõus, mis on seletatav samal aastal toimunud ulatusliku naftareostuse likvideerimisega Keibu lahe kaldalt.

6.4 Ettevõtete jäätmete teke

Jäätmeseaduse kohaselt on ettevõtted kohustatud korraldama oma jäätmete taaskasutamist, nende käitlemist, ladustamist või üleandmist jäätmekäitlusettevõttele ning pidama koguselist ja liigilist arvestust oma tegevusega seotud jäätmete tekke ja käitlemise kohta.

Padise vallas tegutsevatest ettevõtetest ei ole seni ühtegi ettevõtet, kellele on väljastatud jäätme- või kompleksluba ning seetõttu ei ole nad ka jäätmearuandeid esitanud. Ettevõtetel ei teki oma tootmises spetsiifilisi jäätmeid, mis tuleks anda üle jäätmekäitlusettevõtetele. Põllumajandusettevõtted valmistavad ise komposti (FIE Johannes Valk Laheotsa Talu, Riitsinus OÜ) ja puidutööstusettevõtte (OÜ Otiüraks) kasutatakse saepuru ja puidujäätmed kohapeal puidukuivati kütuseks. Kalatööstusettevõtte M.V.WOOL AS, kellel tekib kalatööstuse tootmisjäätmeid ca 150 t aastas, külmutab tekkinud inimtoiduks mitteminevad jäägid enne roiskumist (jäätmeks muutumist) ning toodab sellest sööta Karjakülas asuvalle karusloomakasvatusele.

6.5 Ohtlikud jäätmed

Elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumine on korraldatud kogumisringidega, mida teenindab praegu Ekoservis Teenused OÜ (tabelis 12).

Tabel 12. Ohtlike jäätmete teke 2002-2006.a (t/a).

Aasta	Jäätmete teke (t/a)
2002	7,17
2003	1,5
2004	2,2
2005	7,19

Tabelis kajastuvad nii ettevõtetest, kui ka eraisikutelt kogutud ohtlike jäätmete kogused, millega on seletatavad ohtlike jäätmete tsüklilised tekkekogused, mis nimetatud aastal jäätmekäitlejatele üle anti. Kui elanikonnal on see võimalus kaks korda aastas, siis ettevõtteid üldjuhul koguvad oma tegevuse käigus tekkinud ohtlikke jäätmeid aastaid ning annavad need üle suuremates kogustes.

6.6 Muud jäätmed

Heitveepuhasti setted komposteeritakse kasutades lisandina põllumajandusettevõtetes tekkinud teravilja koristamise bioloogilisi jäätmeid. Padise vallas on olemas kompostimisväljakud FIE Johannes Valk Laheotsa Talul ja Riitsinus OÜ-l. Nimetatud kompostimisväljakutel kompostivad ettevõtteid oma tootmises tekkivaid bioloogilisi jäätmeid ning kasutavad neid oma põldude mullaviljakuse parandamiseks.

Vanametalli kogumist korraldab OÜ Padise Soojus koostöös AS-ga Kuusakoski.

Suuregabariidilised jäätmed viiakse ära inimeste omal initsiatiivil või abistab OÜ Padise Soojus põletatavate jäätmete taaskasutamisel.

Padise vallas antakse kõik jäätmed üle käitlusfirmadele (välja arvatud biolagunevate jäätmete ja biopuhasti setete komposteerimine). Olmejäätmete veoteenust osutab põhiliselt AS Ragn Sells.

6.7 Prügilad

Kohalik Tuudinõmme prügila suleti 2002. aastal. Suletud Tuudinõmme prügila pindalaga 1, 5 ha asub endise liivakarjääri kõrval Määra ja Padise küla vahelisel metsateel Vesisoo serval. Prügila toimimise ajal ladestati sinna jäätmeid ca 300-400 tonni aastas.

Prügilas jäätmete vastuvõttu ei toimu, kuid kuna puuduvad vastavad infotahvlid ja sissesõitu takistavad tõkked (väravad, aiad) ning puudub ka toimiv jäätmete kogumise süsteem, ladestavad paljud kohalikud elanikud sinna tänagi olmejäätmeid, suur-, ehitus-lammutusjäätmeid ning autolammutusjäätmeid koos vanarehvidega. Prügila vajab korralikku projektijärgset korrastamist ja katmist. Prügila korrastamiseks ja katmiseks on vallavalitsus taotlenud korduvalt SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt kaasfinantseerimist, kuid siiani tulutult. Sulgemise aluseks olev ehitusprojekt on tegemata ja seetõttu ei ole ka katmiseks vajalikud materjalide mahud kindlaks määratud. Arvestades prügila suurust, võiks vajaliku mineraalpinnase maht olla suurusjärgus 10000 m³, mida oleks võimalik saada vallas asuvatest liiva-kruusa karjääridest. Sulgemisprojekti olemasolul oleks otstarbekas hakata ladustama kontrollitult sobilikke ehitus-lammutusjäätmeid suletava prügila sulgemise tarbeks. Vajalikku kasvupinnast oleks võimalik toota puhastusseadmete setete kompostimisest.

6.8 Probleemid Padise valla jäätmehoolduses

- Ei ole korraldatud olmejäätmete korraldatud vedu.
- Puudub ühtne ülevaade ja regulaarne kontroll kõigi jäätmevaldajate ning tekitatud jäätmekoguste üle.
- Paljud Padise valla eramutest ja suvilatest ei ole liitunud jäätmeveoga, millest tulenevalt ei käidelda jäätmeid nõuetele vastavalt. Probleemsemad piirkonnad on hajaasustusega külad ja mereäärsed suvituspiirkonnad, kus jäätmed kas põletatakse või visatakse loodusesse.
- Puuduvad piisavad jäätmete liigiti kogumise võimalused, jäätmejaam.
- Vallas esineb ebaseaduslikke jäätmete mahapanekukohti.
- Elanikkonna ebapiisav teadlikkus jäätmekäitluse osas – inimesed ei mõista jäätmete liigiti kogumise ega säästliku tarbimise eelist.
- Puuduvad suuremõtmeliste jäätmete üleandmisvõimalused. Võimalik on tellida antud teenust jäätmekäitlejalt, kuid vastav kogumiskoht Padise vallas puudub.
- Suletud Tuudinõmme prügilasse ladestatakse ebaseaduslikult jäätmeid, puuduvad vastavad infotahvlid ja tõkked.
- Tuudinõmme prügila on nõuetekohaselt korrastamata ja katmata.
- Jäätmehooldusalane järelevalvesüsteem on ebapiisav. Vallas puudub ametiisik, kes tegeleks jäätmekäitluse korrastamise ja järelevalvega.

- Puudub koostöö naaberomavalitsuste vahel.

7. Jäätmehoolduse eesmärgid ja eesmärkide realiseerimise vahendid ning meetmed

7.1. Jäätmehoolduse eesmärgid Padise vallas

Lähtudes Eesti Keskkonnastrateegiast ja Üleriigilisest jäätmekavast ning tulenevalt jäätmehoolduse olemasolevast olukorrast ja probleemidest püstitatakse jäätmekavas eesmärgid jäätmehoolduse arendamiseks järgmistes valdkondades:

- jäätmete tekke vältimine, koguste vähendamine;
- elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine;
- jäätmete ohtlikkuse vähendamine;
- jäätmete taaskasutamine, s.h.:
 - pakendijäätmete taaskasutamine
 - ehitus- ja lammutusjäätmete taaskasutamine
- jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine;
- jäätmete kogumise ja veo korraldamine;
- meetmete rakendamine, et elanikud liituksid jäätmeveoga läbi operaatorfirma.

Vallavalitsus peab jäätmeseaduse kohaselt korraldatud olmejäätmeveo korraldamise käigus asutama jäätmevaldajate registri ja kehtestama registri pidamise korra. Registrisse kantavad andmed peavad andma selge ülevaate valla jäätmeveopiirkonna jäätmevaldajatest (ka jäätmeveoga mitteliitunud jäätmevaldajatest, kes esitavad aruande oma jäätmekäitluse kohta), nende kasutatavatest jäätmemahutitest (mahutite arv, maht, tühjendamise sagedus), jäätmevedaja(te)st. Kindlasti peab registrisse kandma ka tekkinud jäätmekogused, mis tuleb nõuda jäätmevedajatelt (korraldatud jäätmeveo aruannete põhjal või näit. täpsemate andmete saamiseks mahutite tühjendamise põhjal arvestatud jäätmekogused elamupiirkondade/elamutüüpide ja jäätmeliikide lõikes). Vallavalitsus peab omama andmeid tekkivate jäätmete koguste kohta jäätmeliikide lõikes (segaolmejäätmed, biolagunevad jäätmed, vanapaber ja papp, ohtlikud jäätmed, pakendijäätmed jt.), et oleks võimalik optimaalselt ja keskkonnasäästlikult planeerida jäätmekäitlust. Selgunud info põhjal kaardistatakse tegelik olukord vallas ja selguvad isikud, kes ei ole liitunud ühtse jäätmeveoga. Ühtse jäätmeveoga mitteliitunud isikud peavad ära näitama, kuidas nad oma majapidamises tekkinud jäätmeid koguvad ja keskkonnale ohutult käitlevad. Sellised isikud on nõuhgrupp, kes on potentsiaalsed reostajad.

Eesmärgid:

- Padise vallas tekkivate jäätmete, jäätmete koostise, jäätmevoogude liikumise ja jäätmete käitlemise kohta ülevaate saamine;
- Korduv- ja taaskasutamisele ning ladestamisele suunatud jäätmetest ülevaate saamine;
- Koostada saadud info põhjal tegevuskava, mida ette võtta isikutega, kes ei korralda nõuetekohaselt jäätmekäitlust ega kogumist.

Meetmed:

- Jäätmevaldajate registri asutamine ja registri pidamine;
- Korraldatud jäätmeveo aruannete esitamine jäätmevedajate poolt ja korraldatud jäätmeveoga mitteliitunute poolt;
- Jäätmetekke uuringute analüüs - pärast liigiti kogumise rakendamist jäätmekäitlejatelt saadud andmete analüüs;
- Küsitluste läbiviimine - küsimustikud eri sihtrühmadele, et välja selgitada valla majapidamiste/ettevõtete tarbimisharjumused, suhtumine jäätmekäitlusse, informeeritus, ka näiteks rahulolu erinevate teenustega, ettepanekud jne.

7.2. Jäätmehoolduse korraldamine

Vastavalt jäätmeseadusele on jäätmehoolduse kavandamisel kaks põhitasandit – riigi ja linna (valla) tasand. Jäätmehoolduse korraldamise aluseks on jäätmeseadus ja selle põhjal antud määrused, kohalikud eeskirjad ja kavad. Jäätmehooldussüsteemi eesmärgiks aga inimese tervisele ohutu elukeskkonna tagamine ja looduskeskkonna seisundi parandamine.

Kohalikud eeskirjad reguleerivad mitmeid jäätmehoolduse korraldamisega seotud praktilisi küsimusi. Padise valla jäätmeäitluseeskiri on vastu võetud 24. jaanuaril 2002. aastal Padise Vallavolikogu määrusega nr 22. Käesoleval ajal toimub uue jäätmehoolduseeskirja koostamine tulenevalt jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest, sealhulgas jäätmeseadusest.

7.3. Jäätmete tekke vältimine, koguste vähendamine

Jäätmete tekke vältimise ja koguste vähendamise (mis on jäätmehoolduse tegevuste pingereas esikohal) kõige olulisemaks eelduseks on ühiskonna keskkonnateadlikkuse tõus ja tarbimisharjumuste muutus ning tootmises kaasaegse tehnoloogia rakendamine. Lähtudes Padise valla jäätmeäitluse seisukorrast peaksid vallas jäätmekogused kasvama ja seda just keskkonnahoidliku jäätmeäitluse korraldamisega.

Ühiskonna sotsiaal-majandusliku heaolu kasvuga kaasneb tarbimise kasv, mille tulemusena üldjuhul suurenevad ka jäätmekogused. Kõrvaldamisele minevate jäätmete kogust saab vähendada vaid sortimise ja liigiti taaskasutamisele suunamise teel.

Eesmärgid:

- Saavutada keskkonnahoidlik korraldatud olmejäätmete kogumine;
- Stabiliseerida olmejäätmete ja teiste samalaadsete jäätmete teke inimese kohta aastaks 2011-2012;
- Ehitusjäätmete tekke vähendamiseks suurendada korduvkasutatavate materjalide kasutamist ning vähendada materjalide raiskamist (näiteks asjatut vigastamist) ehitustöödel;
- Tagada korduskasutuspakendi ringluse tagasivõtt 90% ulatuses 5 aasta jooksul;
- Tagada taaskasutatavate materjalide liigiti kogumine ja sortimine nende tekkekohal;
- Elanikkonna poolt jäätmeäitluse probleemide mõistmine ja õigete jäätmeäitlustoimingute juurutamine.

Meetmed:

- Jäätmejaama rajamine, jäätmete liigiti kogumise korraldamine;
 - Jäätmete kordus- ja taaskasutusse suunamine;
 - Elanike üldise keskkonnateadlikkuse tõstmine, s.h. jäätmeäitlusalane teavitustöö – elanike informeerimine:
- meedias ja avalikes kohtades – info (k.a. infovoldikud, plakatid) ajalehtedes, internetis, kauplustes, raamatukogudes, koolides jm. järgmiste valdkondade kohta: korraldatud jäätmevedu, jäätmehoolduseeskirjad, jäätmete üleandmiskohad, jäätmeäitlus – kompostimine, pakendi ja pakendijäätmete, ohtlike jäätmete liigiti kogumine, käitlemata jätmise tagajärjed ja sanktsioonid;
 - teavitustöö infopäevade, jäätmeäitlus- ja heakorrakampaaniate toimumise ajal (infopäevad on soovitatav korraldada kindlasti korraldatud jäätmeveo ja ohtlike jäätmete kogumisringide tutvustamiseks);
 - selgitus- ja kasvatustöö korraldamine lasteaedades ja koolides – mängud, võistlused;
 - säästvate tarbimisharjumuste propageerimine;
 - Soodustamiseks üleminekut säästvamale tehnoloogiale, korraldada valla ettevõtetes iga-aastased keskkonnasõbraliku ettevõtte valimised;
 - Järelevalve tõhustamine jäätmete äitlusel.

7.4. Jäätmete ohtlikkuse vähendamine

Üleriigiline Jäätmekava nägi ette ohtlike jäätmete kogumissüsteemi efektiivsuse suurendamiseks moodustada 2004. aasta alguseks kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise võrgustik (nn. maakonnakonteinerid, bensiinjaaamades asuvad konteinerid, jäätmejaamad jm). Padise vallas on see korraldatud regulaarsete ohtlike jäätmete kogumisringidega.

Kohaliku omavalitsuse organid korraldavad oma haldusterritooriumil kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumist ja nende üleandmist jäätmeäitlusele, välja arvatud probleemtoodetest tekkivate jäätmete puhul. Jäätmeseadus kohustab tootjaid (seaduse mõistes ka maaletoojaid ja müüjaid) tagama tema valmistatud, edasimüüdüd või sisveetud probleemtoodetest tekkivate jäätmete kokkukogumise ja nende taaskasutamise või nende kõrvaldamise ja omama selle kohustuse täitmiseks piisavat tagatist. Probleemtoodetest tekkinud jäätmete jäätmehoolduse kulud kannab samuti tootja. Nimetatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks on loodud liigiti vastavad tootjavastutusorganisatsioonid. Maksimaalse kokkukogumise ja taaskasutamise määra

suurendamiseks on vajalik kohalike omavalitsuste koostöö. Tootjavastuse organisatsioon sõlmib vastava lepingu kohaliku omavalitsusega, kes korraldab oma territooriumil probleemtoodetest tekkivate jäätmete kogumise näiteks jäätmejaamas või ohtlike jäätmete kogumispunktis. Sellisel juhul on kohalikul elanikul (jäätmevaldajast vallaelanikul) mugavam neid jäätmeid üle anda, sest ta saab seda teha oma kodule võimalikult lähedal.

Kodumajapidamistes tekkinud ohtlikud jäätmed tuleb jäätmetekitajal koguda teistest jäätmetest eraldi ja toimetada kogumispunktidesse või anda üle kogumisaktsioonide käigus ohtlike jäätmete käitluslitsentsi ja jäätmeluba omavale ettevõttele. Elanikele peab ohtlike jäätmete üleandmine olema tasuta, mis tagab ka võimalikult kõrge ohtlike jäätmete kogumise määra.

Ohtlike jäätmete eraldamine jäätmevoost on üks efektiivsemaid vahendeid keskkonda viidavate jäätmete ohtlikkuse vähendamiseks. Seetõttu on oluline jätkata ohtlike jäätmete tavajäätmetest eraldi kogumist ja kogumissüsteemi täiustamist.

Padise valla elanike ja ettevõtete teadlikkust ohtlike jäätmete osas võib lugeda suhteliselt heaks. Korraldatud on üks kuni kaks korda aastas ohtlike jäätmete kogumisringe. Oluline on teavitustöö ning süsteemi täiustamise jätkamine.

Eesmärgid:

- Vältida ohtlike jäätmete sattumist keskkonda ja ladustamist olmejäätmete konteineris;
- Ohtlike jäätmete laialdaste üleandmisvõimaluste tagamine valla elanikele;
- Ettevõtetes ohtlike jäätmete nõuetekohane käitlus.

Meetmed:

- Patareide kogumiskastide paigutamine patareisid müüvatesse valla kauplustesse;
- Jäätmejaama rajamine, mis võimaldaks ohtlikke jäätmeid pidevalt ära anda, s.h. ka probleemtoodetest tekkinud jäätmete kogumine koostöös tootjatega;
- Perioodiliselt teostada nn. kogumisreide valla elanikelt ohtlike jäätmete (s.h. koostöös tootjatega ka probleemtoodetest tekkivate jäätmete) kokkukorjamiseks, millele peab eelnema vastav teavitustöö. Kogumist oleks otstarbekas korraldada suurema kampaania, näiteks kevadiste heakorratööde käigus;
- Tagamaks ohutu ettevõttesisese ohtlike jäätmete kogumise, on otstarbekas ettevõteltel nõuda ettevõttesiseste ohtlike jäätmete kogumiskohtade rajamist, kuhu kogutakse kõik ettevõttes tekkivad ohtlikud jäätmed eraldi liigiti mahutitesse, mis on nõuetekohaselt tähistatud; ettevõtetes tekkivate ohtlike jäätmete üleandmine ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele;
- Tõhustada järelevalvet ettevõtete üle ohtlike jäätmete käitluse osas;
- Kohalik omavalitsus võib nõuda oma haldusterritooriumil asuvatelt ettevõteltel jäätmekäitluslase ülevaate saamiseks ja planeerimiseks jäätmekava koostamist, millega on kavandatud jäätmete tekke ja ohtlikkuse vähendamine ning taaskasutamine ettevõttes;
- Tervishoiuasutustes tuleb rakendada jäätmete liigiti kogumist – kõik tervishoiu-, hooldus- ja veterinaarteenuste osutamisel tekkinud ohtlikud jäätmed (ühekordsed süstlad, teravad ja torkivad jäätmed, nakkusohtlikud jäätmed, ravimijäägid, kemikaalide jäätmed) tuleb nakkusohu vältimiseks koguda ja kõrvaldada nõuetekohaselt ning vältida nende sattumist prügilatesse. Tervishoiu- ja veterinaarteenuse osutaja jäätmete käitlemise kord valla territooriumil sätestatakse jäätmehoolduseeskirjaga.

7.5. Jäätmete taaskasutamine

Jäätmeseadusega on kohalikule omavalitsusorganile pandud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamise korraldamise kohustus. Samuti korraldab kohaliku omavalitsuse organ jäätmete sortimist, s.h. liigiti kogumist, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses.

Jäätmete taaskasutamise eelduseks on:

- jäätmete tekkekohas liigiti kogumine ja vajadusel järelsortimine sorteerimistehases vm. jäätmekäitluskohas;
- sorditud jäätmete segunemise vältimine;
- tavajäätmete ja püsijäätmete ohtlike jäätmetega segunemise vältimine;
- elanike oskuslik kaasamine jäätmehooldusse.

Vanade keskkonnanõuetele mittevastavate prügilate sulgemine, uute nõuetekohaste jäätmete ladestuspaikade ehitamine ja jäätmete ladestamise pealt makstava saastetasu tõstmine tähendab ladestavate jäätmete hinnatõusu. Seetõttu on väga oluline jäätmete liigiti kogumine, et tagada taaskasutus ja prügilasse ladestavate

jäätmete koguse oluline vähendamine. Padise vallas ei ole plaanis rajada uusi ladestusalasid, kuna need investeeringud ei ole otstarbekad ja on liialt mahukad.

Jäätmetest taaskasutatava materjali saamiseks on esmajärgus oluline liigiti ja saastumata jäätmete eraldamine. Näiteks toidujäätmetega määrduvad paber, plastik jm. ei sobi enam taaskasutamiseks ja selliste taaskasutatavate jäätmete väärtus langeb märkimisväärselt.

Olimest tekkiv jäätmekogus on proportsiooniliselt elustaseme kasvuga, kuid tekkivate koguste mõjutamine on võimalik nõustamise ja inimeste keskkonnateadlikkuse kasvu kaudu. Majanduslikuks vahendiks on sorteeritud ja sorteerimata jäätmete erinev maksustamine. Alates 01.01.2008 kehtib sorteerimata segaolmejäätmete ladestamisel kümnekordne saastetasu. Sortimine ja liigiti kogumine loetakse sooritatuks, kui kohalik omavalitsus on kehtestanud vastavad jäätmehoolduseeskirjad ja läbi viinud korraldatud olmejäätmete veo konkursi.

Lähtudes eeltoodud põhimõtetest saab jäätmekäitluse jaotada kahte etappi:

- Esmatasandiks jäätmete käitlemisel on jäätmete sortimine tekkekohas, eraldades taaskasutatavad materjalid ja biolagunevad jäätmed ülejäänud jäätmetest, ja kohtsorteeritud jäätmete kogumine elanikelt ning väikeettevõtjatelt elamute ja ühiskondlike asutuste juures. Siia kuulub ka komposteerimine aias või ühiskompostis.

- Teisel tasandil toimub jäätmekäitluse arendamine jäätmekäitluskohas (jäätmekäitluskoht on tehniliselt varustatud ehitised jäätmete kogumiseks, taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks) – jäätmejaamades, jäätmekeskustes, sortimistehastes, prügilates, kus toimub koondatud jäätmete töötlemine ja materjali edasi suunamine.

Jäätmete taaskasutamise võib jagada järgmisteks etappideks:

1. Taaskasutatavate jäätmete eraldamine üldisest jäätmevoost ja kokkuvedu;
2. Vajadusel järelsortimine, puhastamine ja pakendamine;
3. Transport ümbertöötlemiskohta või müük/üleandmine;
4. Taaskasutatavate jäätmete ümbertöötlemine;
5. Taaskasutatud tooraine turustamine;
6. Uute toodete valmistamine.

Omavalitsuse tasandil on otstarbekas keskenduda eelkõige olmejäätmete ja teiste sarnaste jäätmete taaskasutamise esimesele etapile ehk taaskasutatavate jäätmete tekkekohal sortimise arendamisele.

Üleriigiline jäätmekava on olmejäätmete taaskasutamise osas toonud järgmised põhieesmärgid, millest tuleb lähtuda ka Padise valla jäätmehoolduse korraldamisel:

- Taaskasutada olmejäätmetest 30-40% (korduskasutamine, materjaliringlus, kompostimine);

- Laiemalt propageerida ja suunata olmejäätmete sorteerimist kodumajapidamises, samuti tööstuses, teeninduses ja ettevõtluses, et vähendada prügilasse suunatavate olmejäätmete kogust.

7.6. Pakendite ja pakendijäätmete taaskasutamine

Pakendite ja pakendijäätmete käitlemisel ja kogumissüsteemi juurutamisel tuleb lähtuda pakendiseadusest. Antud seadus sätestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest.

Alates 2005. aasta 1. jaanuarist on pakendiettevõtjal (isikul, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa) kohustus tagada tasuta pakendite ja pakendijäätmete tagasivõtmine müügikohas või selle vahetus läheduses, teavitades sellest võimalusest müügikohas nähtavale kohale seatud ja arusaadava kirjaliku teatega.

Motiveerimaks inimesi pakendeid ja pakendijäätmeid eraldi koguma ning pakendiettevõtjale tagastama, sätestab pakendiseadus tagatisraha ehk pandi kehtestamist.

Pakendite, millele tagatisraha ei kehtestata, tagasikogumiseks on seaduses samuti seatud sihtmäärad. Kohustus pakendijäätmete kogumiseks on pandud pakendiettevõtjatele. Pakendiettevõtja või -ettevõtjad võivad

tagasivõtmiskohustuse delegeerida pakendiettevõtjate asutatud ja keskkonnaministri poolt akrediteeritud taaskasutusorganisatsioonile selle organisatsiooniga liitudes.

Seega on kaubandusel kohustus korraldada tagasivõtmise koormatud pakendi tagasivõtmine. Teiste pakendijäätmete tagasivõtmise kohustuste täitmine korraldatakse pakendiettevõtjate poolt loodavate taaskasutusorganisatsioonide (nn. pakendiorganisatsiooni) poolt.

Kohaliku omavalitsuse organ määrab kindlaks oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete kogumisviisid ning sätestab need jäätmehoolduseeskirjas.

Pakendid ja pakendijäätmed tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning anda üle selleks ettenähtud kohtades. Üleantavad pakendid peavad olema tühjad ja puhtad. Vajadusel tuleb pakendid enne üleandmist loputada (näiteks piimatoodete pakendid, ketšupipudelid).

Kogumiskonteinerite ja -punktide süsteemi kaudu kogutakse pakendijäätmeid, millele ei ole tagasivõtmise koormatud ning mida ei saa tegutsesüsteemi müügi- ja kokkuostukohtadesse tagastada. Ei ole keelatud tagasivõtmise koormatud pakendite paigutamine segapakendite kogumiskonteineritesse.

Padise vallas on edaspidi otstarbekas paigutada täiendavad kogumiskonteinerid segapakendite ja paberi ning kartongi tarbeks. Pakendijäätmete kogumise süsteemi peab rahastama taaskasutusorganisatsioon(id).

Eesmärgid:

- Pakendi ja pakendijäätmete tekkekohas eraldamine ja nende kogumise korraldamine;
- Pakendi ja pakendijäätmete tagastussüsteemide (kogumisviiside, taaskasutuse korralduse) väljaarendamine ja täiendamine;
- Pakendijäätmete taaskasutamise osakaaluks saavutada viie aasta jooksul 50% pakendijäätmete kogumassist.

Meetmed:

- Pakendijäätmete eraldikogumise põhimõtete määratlemine ja tutvustamine;
- Koostöös pakendiorganisatsiooniga pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteemi rakendamine;
- Tagasivõtmise koormatud pakendi kogumissüsteemi väljaarendamine müügikohtades või nende vahetus läheduses;
- Pakendi ja pakendijäätmete üleandmisviiside laiendamine (siduda ka planeeritava jäätmejaamaga).

7.7. Ehitusjäätmete taaskasutamine

Ehitus- ja lammutustöödel saab jäätmeid vältida ja vähendada mõistliku töökorraldusega jäätmete tekkekohas. Kindlasti tuleb ehitus- ja lammutusjäätmed sorteerida tekkekohas liikidesse, et võimaldada nende laiaulatuslikku korduv- ja taaskasutamist.

Eraldi tuleb sorteerida:

- puit;
- paber ja papp;
- kiled;
- metall (eraldi must ja värviline metall);
- mineraalsed jäätmed (kivid, ehituskivid, tellised, krohv, betoon, kips, lehtklaas jne.);
- raudbetoon- ja betoondetailid, tõrva mitte sisaldav asfalt.

Ohtlikud ehitusjäätmed (asbesti sisaldavad jäätmed, värvi-, laki-, liimi- ja vaigujäätmed, s.h nende kasutatud taara ja nimetatud jäätmetega immutatud materjalid jne., naftasaadusi sisaldavad jäätmed, saastunud pinnas) tuleb koguda liikide kaupa eraldi ja vastavalt kehtestatud korrale üle anda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi ja jäätmeluba omavale ettevõttele.

Liikidesse sorteeritud jäätmed tuleb koguda eraldi konteineritesse, taaskasutada või anda taaskasutamiseks üle vastavale jäätmeluba omavale jäätmekäitlusettevõttele. Ehitus- ja lammutusjäätmeid saab taaskasutada näiteks täitematerjalina, kus ei ole esitatud kõrgeid kvaliteedinõudeid; puhast puitu (immutamata ja värvimata) võib kasutada ehitusmaterjalina, kütteks või hakituna kompostis.

Ehitus- ja lammutusjäätmete tekke kontrolli alla saamiseks tuleb ehituslubade väljastamine siduda jäätmearuandluse kohustusega ja ehituslubadesse sisse kirjutada ehitusjäätmete käitlemise tingimused.

Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise nõuded sätestatakse jäätmehoolduseeskirjaga.

Eesmärgid:

- Ehitus- ja lammutusjäätmete tekke minimeerimine ja maksimaalne liigitikogumine;
- Ehitusjäätmete ohtlikkuse vähendamine ja ohtlike ehitusjäätmete eraldikogumine;
- Ehitusjäätmete taaskasutamine vähemalt 70 % ulatuses aastaks 2010.

Meetmed:

- Ehitusjäätmete käitlemise korra kehtestamine;
- Ehitusjäätmete tekke vähendamiseks suurendada korduvkasutatavate materjalide kasutamist ning vähendada materjalide raiskamist (näit. asjatut vigastamist) ehitustöödel;
- Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise kava nõudmine ehituslubade taotluste koosseisus;
- Ehitus- ja lammutusjäätmete tekke kontrolli alla saamiseks siduda ehituslubade väljastamine jäätmearuandluse kohustusega, kui ehituse käigus tekib teatud kogus ehitusprahti, ja mille nõue sätestatakse jäätmehoolduseeskirjas; samuti ehituslubadesse sisse kirjutada ehitusjäätmete käitlemise tingimused;
- Ehitus- ja lammutusjäätmete kogumine Tuudinõmme prügila katmismaterjaliks;
- Ehitus- ja lammutusjäätmete suunamine püsijäätmete ladestuspaika.

7.8. Jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine

Kogutud segaolmejäätmed tuleb viia jäätmeseaduse kohaselt tekkekohale lähimasse tehnoloogiliselt sobivasse tervisekaitse- ja keskkonnanõuetele vastavasse jäätmekäitluskohta. Padise vallale lähim nõuetele vastav jäätmekäitluskoht jäätmete ladestamiseks on Tallinna Prügila Jõelähtmel, kuhu tuleb viia vallast kogutud ladestatavad jäätmed.

Elanikkonnalt kokku kogutud ohtlikud jäätmed antakse üle ohtlike jäätmete käitluslitsentsi ja jäätmeluba omavale jäätmekäitlusettevõttele.

7.9. Jäätmete kogumise ja veo optimeerimine

Vastavalt Jäätmeseadusele on kohalikul omavalitsusel kohustus organiseerida oma haldusterritooriumil korraldatud olmejäätmevedu.

Korraldatud jäätmevedu on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse organi korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt.

Jäätmevaldajate haaramine jäätmekogumissüsteemi tähendab kõikide jäätmevaldajate üle kontrolli kehtestamist – s.t. ka nende valdajate, kes asuvad piirkonnas, kus omavalitsus võib jätta korraldatud olmejäätmeveo korraldamata (hajaasustusega osades, kus jäätmetekitajate vähesuse ja hajutatuse ning jäätmete väikese koguse tõttu oleks korraldatud jäätmevedu ülemäära kulukas ning korraldatud jäätmeveoks puudub tervise- ja keskkonnakaitsevajadus).

Süsteemi eeliseks on jäätmete optimeeritud ning logistiliselt otstarbekas (sellest tulenevalt ka vähem keskkonda saastav) vedu ning kõikide kinnistute haaramine jäätmeveo süsteemi. Kõik olmejäätmeid tekitavad jäätmevaldajad on kohustatud korraldatud olmejäätmeveoga liituma. Põhjendatud avalduse alusel võib vallavalitsus erandkorras jäätmevaldaja lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks, kui ta korraldab oma jäätmekäitluse ise. Nimetatud jäätmevaldaja peab kord aastas esitama kirjaliku selgituse oma jäätmete käitluse kohta.

1935 elanikuga Padise vallas on otstarbekas moodustada üks jäätmeveo piirkond, sest jäätmeseaduse järgi võib ühes veopiirkonnas üldjuhul olla mitte rohkem kui 10 000 elanikku. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatakse kõik Padise valla jäätmevaldajad, nii elamud, suvilad kui ettevõtted.

Korraldatud jäätmeveoga hõlmatakse segaolmejäätmed ja biolagunevad jäätmed.

Hajaasustusalal on korraldatud jäätmeveoga logistiliselt otstarbekas tellida individuaalne või siis ühiskasutatav 2,5 - 4,5 m³ jäätmeveo konteiner mitme majapidamise (küla) peale.

Pakendijäätmete vedu peaks jääma korraldatud jäätmeveosüsteemist esialgu eraldiseisvaks (pakendijäätmetele rakendub tootjavastutus), kuid piirkonna ainuvedaja võib tühjendada ka pakendikonteinereid ja pakendijäätmeid vedada, leppides kokku vastavates tingimustes pakendiorganisatsiooniga.

Vanapaberi, biojäätmete ja pakendijäätmete mahutite tühjendamine on optimaalne integreerida naaberomavalitsustega, kuna ainult Padise vallast eraldi nende jäätmete vedu võib osutuda liialt kulukaks.

Korraldatud jäätmeveo tarbeks peab iga jäätmevaldaja endale rentima või ostma prügikonteineri. Suvilate ja hajaasustatud külade juurde on soovitatav paigaldada üks-kaks ühiskasutusega konteinerit. Jäätmeseadus kohustab olmejäätmete regulaarse äraveo tiheasustusalalt vähemalt üks kord kuu jooksul. Korruselamute segaolme- ja biojäätmete mahuteid tuleb tühjendada vähemalt kord nädalas, taaskasutatavate jäätmete mahuteid olenevalt täitumisest 1-2 korda kuus.

Kui jäätmeteke majapidamises on tõestatud väiksem kui 140 l kuus (sorteeritakse aktiivselt jäätmeid, kompostitakse biolagunevaid jäätmeid või leibkond koosneb ühest-kahest inimesest), on võimalik tellida üks konteiner mitme majapidamise peale.

Korraldatud jäätmeveoga liidetakse ka asutused ja ettevõtted. Tööstusettevõtetele, kellel tekib suures osas ka muid jäätmeid peale olmejäätmete, peab jääma võimalus taotleda vabastust korraldatud jäätmeveost. Samas võib nendest ettevõtetest vedada jäätmeid ka kaks jäätmekäitlusettevõtet – olmejäätmeid veopiirkonnas ainuõiguse saanud vedaja ja tööstus-, ehitusjäätmeid vm. teine jäätmekäitleja, sõltuvalt ettevõtte tegevusalast.

Jäätmeliigid, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, veopiirkond, vedamise sagedus ja aeg ning jäätmeveo teenustasu piirmäär kehtestatakse eraldi vallavolikogu määrusega.

Korraldatud olmejäätmete veo

Eesmärgid:

- Kõikide jäätmevaldajate liitmine korraldatud jäätmeveoga, s.h suvila- ja üksikelanute omanikud;
- Kõikide jäätmevaldajate üle kontrolli kehtestamine;
- Tuua jäätmekäitlussüsteemi maksimaalne kogus tekitatud jäätmeid ja minimeerida jäätmete ebaseaduslikku käitlemist;
- Kindlustada võimalikult suur jäätmete taaskasutuse määr.

Meetmed:

- Korraldatud jäätmeseadusest tulenevate õigusaktide koostamine ja volikogu poolt vastuvõtmine;
- Jäätmehoolduseeskirja vastuvõtmine;
- Jäätmevaldajate registri asutamine ning registri pidamise korra kehtestamine;
- Jäätmeveo eri- või ainuõiguse andmiseks avaliku konkursi korraldamine;
- Elanikkonna seas ulatuslikuma teavitustöö läbiviimine jäätmete kogumise ja veo uue korra kohta, eesmärgiga anda ülevaade tekkivatest muudatustest jäätmekäitluses ja selle vajalikkusest;
- Korraldatud olmejäätmeveo rakendamine, s.h. lepingute sõlmimine, konteinerite paigaldamine;
- Korraldatud olmejäätmete kogumisvõrgustiku toimimine, s.h. veomarsruutide optimeerimine.

7.10. Muud eesmärgid

Padise vallas on probleemiks omavalilised jäätmete mahapaneku kohad (näiteks metsaalused, suletud Tuudinõmme prügila), kuhu viiakse ka ohtlikke jäätmeid. On tõenäoline, et neid tekitavad enamuses jäätmeveoga mitteliitunud jäätmevaldajaid. Seega peaks korraldatud jäätmeveo rakendamine vähendada prügikoguste esinemist looduskeskkonnas.

Ebaseaduslikult keskkonda viidud jäätmetest tekkinud keskkonnareostuse ja -kahjustused peab likvideerima nende tekitaja. Kuid enamasti ei ole võimalik tekitajat kindlaks teha ja seega peab omavalilisi prügilaid likvideerima vald.

Eesmärgid:

- Ebaseaduslikult jäätmete keskkonda viimise ärahoidmine;
- Kontroll tekkivate jäätmevoogude üle;

- Ebaseaduslike prügi mahapaneku kohtade likvideerimine.

Meetmed:

- Üheks meetmeks on jäätmetekitajate maksimaalne haaramine korraldatud jäätmekäitlussüsteemi, sest kui elanikud on jäätmeveoga liitunud ja prügikonteiner olemas, ei teki põhjust jäätmete keskkonda viskamiseks;
- Järelevalve tugevdamine valla poolt jäätmete ebaseaduslike mahapaneku kohtades (esmane oleks vastavate keelusiltide väljapanemine probleemsetesse kohtadesse);
- Elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine;
- Järelevalve tõhustamine ja sanktsioonide rakendamine jäätmekäitlusalaste nõuete täitmiseks.

8. Jäätmehoolduse rahastamine

Jäätmekäitluse rahastamise osas tuleks lähtuda jäätmeseadusest, kus valla kohustustest tulenevad ka vastavad kulutused:

1. jäätmehoolduse korraldamine – korraldatud jäätmeveo korraldamine;
2. jäätmehoolduse arendamine – jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset;
3. jäätmete sortimise korraldamine;
4. kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise korraldamine (v.a. tootja vastutusega jäätmed);
5. uute jäätmekäitluskohtade, jäätmejaama, jäätmemaja rajamine ja nende jooksvad kulud;
6. vanade prügilate sulgemine.

Jäätmeseaduse üldpõhmoete - saastaja maksab. Kõik isikud peavad enda poolt tekitatud jäätmete käitlemise eest ka maksma. Seni on Padise vallas jäätmehoolduse rahastamine Padise ja Harju-Risti korruselamute elanikest jäätmevaldaja poolt toimunud nii, et elanikud maksavad segaolmejäätmete käitlemise eest teenustasu jäätmekäitlusettevõttele koos muude kommunaalkuludega läbi vallale kuuluva ettevõtte OÜ Padise Soojus, ettevõtte maksavad ise kõikide ettevõttes tekkinud jäätmete käitlemise eest. Hajaasustusel elavad elanikud ja suvilate omanikud aga lahendavad jäätmekäitluse probleemid ise ja paljud on sõlminud lepingud AS-ga Ragn Sells.

Saastaja maksab printsibiist lähtuvalt peab jäätmekäitluse rahastamine jätkuma ka edaspidi. Korraldatud olmejäätmeveo rakendumisel määratakse kindlaks jäätmeveo teenustasu piirmäär, mis peab olema piisav, et katta jäätmekäitluskoha rajamis-, kasutamise-, sulgemise- ja järelehoolduskulud ning jäätmete veokulud. Lisaks segaolmejäätmetele hõlmatakse korraldatud jäätmeveo süsteemi ka biolagunevad jäätmed, mille käitlemise eest peab jäätmevaldaja hakkama samuti maksma teenustasu. Probleemtoodetest tekkivate jäätmete ja pakendi ning pakendijäätmete käitlemist peavad finantseerima tootja vastutuse printsibiist lähtuvalt tootjad ja nende üleandmine peab toimuma elanikkonnale tasuta.

Jäätmeseaduse §-i 72 alusel toetatakse jäätmehoolduse arendamist olmejäätmete keskkonda viimise eest makstavast saastetasust. Keskkonnatasude seaduse järgi on alates 2007. aasta 1. jaanuarist saastetasu suuruseks tavajäätmete keskkonda viimisel 122 krooni tonni kohta (2005. oli see 30 krooni ja 2008. on see 133 krooni). Olmejäätmete keskkonda viimise eest makstakse saastetasu 75 protsendi ulatuses jäätmete päritolukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse ja 25 protsendi ulatuses riigieelarvesse. Padise vallast peaks kogutud jäätmete ladestamisel prügilasse laekuma iga tonni pealt 91,5 krooni (2008. aastal aga 99,75 krooni) valla eelarvesse jäätmehoolduse arendamiseks. Seega, kui võtta aluseks jäätmearuandlusest saadud andmed segaolmejäätmete tekke kohta Padise vallas 2006.a, siis laekus valla eelarvesse (arvestuslikult) 21773 krooni ja 2007. laekus 38500 krooni.

Padise valla eelarvest jäätmehooldusele tehtud kulutused 2007. aastal olid 120000 krooni ja selle moodustasid kulutused vallaasutuste olmejäätmete veole ja elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumisele. 2008. aasta eelarves on lisaks eelmainitud kulutustele planeeritud summad jäätmehoolduse korrastamiseks (jäätmekava, jäätmehoolduseeskirja ja muude vajalike õigusaktide koostamine) ja kahe jäätmemaja rajamiseks. Kokku on planeeritud 2008. aastal jäätmehooldusele kulutada 373500 krooni.

Järgmisel, s.o 2008. aastal mängivad Padise vallas tekkivate olmejäätmete ladestamise osas rolli olulised uued aspektid:

- kõik jäätmetekitajad on liitunud korraldatud jäätmeveoga, millest võib eeldada suuremaid tekitatud jäätmekoguseid, kui seda on näha eelnevatest aastatest;

· teiselt poolt peab suurenema jäätmete (s.h. pakendi ja pakendijäätmete) liigiti kogumine ja taaskasutusse suunamine, mis peaks olmejäätmete kogust vähendama.

Jäätmekäitluse finantseerimiseks tuleb kasutada kõiki võimalikke allikaid ja mitte jätta kõrvale sellest protsessist jäätmetekitajat, seda nii elanike kui ka ettevõtete tasandil. Kokkuvõtteks on jäätmekäitluse finantseerimise allikad järgmised:

- jäätmevaldaja vahendid;
- ettevõtete vahendid;
- valla eelarve;
- riiklikud vahendid (RIP – riiklike investeringute programm);
- SA Keskkonnainvesteeringute Keskus;
- laenud;
- abirahad – EL struktuurifondid, Ühtekuuluvusfond.

9. Jäätmehoolduse arendamise korralduslikud meetmed

9.1. Elanike kaasamine ja selgitustöö – keskkonnateadlikkuse tõstmine

Jäätmehoolduse korraldamisel on oluline pigem sotsiaalne, kui tehniline külg. Jäätmete tekke vähendamine, jäätmete sorteerimine ja käitlemine tekkekohas sõltub suurel määral elanike valmisolekust ja tahtest jäätmekäitlust edendada ja eelkõige elanike jäätmealasest teadlikkusest. Valmisolek omakorda on seotud motivatsiooniga – parandada elukeskkonda tervikuna, vähendada jäätmekäitluse maksumust, tagada keskkonnanressursside jätkumist pikemaks perioodiks jne.

Jäätmekavaga püstitatud eesmärkide elluviimine eeldab elanike kaasamist ja vastavat selgitustööd. Praktika on näidanud, et pelgalt jäätmehoolduseeskirjade kehtestamine ei korralda veel jäätmehooldust iseenesest ilma teavitamise ja kontrollita.

Elanike kaasamisel tehtava selgitustöö saab jagada järgmiselt:

· üldine süstemaatiline keskkonnakasvatuse, s.h. ka kõikidele sihtgruppidele suunatud säästva arengu propaganda – jäätmekäitluse üldised põhimõtted ja nõuded, jäätmetest tekkivad keskkonnakahjustused, jäätmed kui keskkonnaprobleem, eri jäätmeliikide iseloomustus, võimalik kasu jäätmete liigiti kogumisest ja jäätmetega korrektsest ümberkäimisest, samuti ka tagajärjed ja sanktsioonid, mida võidakse elanike suhtes rakendada, kui nad ei täida vastavaid eeskirju;

· konkreetne jäätmekäitlusinfo – jäätmete sorteerimis põhimõtted, jäätmete üleandmisvõimalused, eraldi kogutud jäätmete vastuvõtukohtad ja vastuvõtuajad, jäätmete kogumiskampaaniate toimumisajad, korraldatud jäätmeveo olemus ja vajalikkus, jäätmeveo maksumus jne;

· jäätmekäitluse tehnoloogia – jäätmete kohtsortimise ja koduses majapidamises võimalike tehnoloogiate rakendamise kohta – kompostimine, komposti kasutamine, milliseid jäätmeid võib põletada.

9.2. Koostöö teiste omavalitsustega

Eestis on 227 omavalitsust, siinhulgas nii Tallinn oma peaaegu poole miljoni elanikuga kui ka alla tuhande elanikuga omavalitsused. Erinevad on omavalitsuste rahalised- ja inimressursid. Jäätmehoolduse paremaks organiseerimiseks peavad omavalitsused hakkama tegema koostööd. Üleriigilise jäätmekava järgi asutaksid omavalitsused koostöös teiste omavalitsustega nii piirkondlikud jäätmehoolduskeskused kui jäätmekäitluse korraldamise territoriaalsed üksused. See võimaldaks hoida kokku ressursse, kuid samas saavutada optimaalsem tulemus. Arvestades Padise valla elanike arvu, mis jääb alla 2000 inimese, oleks otstarbekas korraldada ka olmejäätmete vedu mitme omavalitsuse peale ühiselt.

10. Järelevalve

Jäätmekäitluse üle teostavad järelevalvet kohalik omavalitsus ja Keskkonnainspeksioon. Kohaliku omavalitsusel on oma haldusterritooriumil Keskkonnainspeksiooniga samasugused õigused ja kohustused. Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu kehtestatud keskkonnakaitsealaste õigusaktide järgimist kontrollivad volikogu poolt selleks volitatud isikud või asutused või kui neid ei ole määratud, siis omavalitsus. Käesoleval ajal ei ole volikogu poolt määratud isikuid, kellel on õigus teostada järelevalvet jäätmekäitluse üle ja määrata sanktsioone isikutele, kes ei täida jäätmekäitlusalasid nõudeid ja keskkonnakaitsealastes õigusaktides sätestatud kohustusi.

Keskkonnainspektori ülesandeks muuhulgas on jäätmehoolduseeskirjasätestatud jäätmekäitlusnõuete täitmise kontroll.

Järelevalve tõhustamise abinõud on järgmised:

- tihe koostöö Keskkonnainspeksiooni (Harju osakonna) ja valla vahel;
- väiketootjate – jäätmetekitajate jäätmearuande kohustus;

- korraldatud jäätmevedu ja koostöö jäätmevedajatega;
- infotelefoni sisseeadmine ja avalikkuse kaasamine risustamisest ja jäätmete seadusevastasest ladestamisest teatamisele.

11. Jäätmekava rakendamise keskkonnamõju

Jäätmekäitluse mõju keskkonnale võib olla nii negatiivne kui ka positiivne. Negatiivne mõju võib olla nii otsene, näiteks inimese tervise ja heaolu kahjustamine kui ka kaudne, näiteks prügilate ümbruse maa hinna langus, vanade prügilate nõuetekohase sulgemisega seotud kulud. Positiivne on keskkonna ja inimeste tervise olukorra paranemine, kuna jäätmed suunatakse keskkonnoahutult ja sorteeritult käitlusse. Jäätmekäitluse keskkonnamõju tuleb arvestada jäätmekäitluse igal etapil, nii jäätmete tekitamisel, kogumisel, transpordil kui kõrvaldamisel.

Siinkohal mõistetakse jäätmekäitluse keskkonnamõju all eelkõige mõju looduskeskkonnale, mis on jäätmekäitluse eri etappides erinev. Seetõttu on erinevad ka negatiivse mõju vähendamise võimalused.

Padise valla korraldatav jäätmekäitlus seisneb peamiselt jäätmete kogumise ja veo korraldamises ning vana prügila sulgemises, seega ei ole siin näha negatiivset mõju keskkonnale.

11.1. Jäätmete kogumine

Jäätmete kogumisel on oluline roll jäätmete sorteerimisel. See on kõrvaldatavate jäätmete koguse vähendamise peamine võimalus, millega vähendatakse ka jäätmekäitluse negatiivset keskkonnamõju. Sorteerimine loob eelduse jäätmete kordus- ja taaskasutamiseks (eraldatakse taaskasutatav materjal) ning ohtlike jäätmete eraldamiseks. Nii on võimalik kokku hoida tarbitavaid ressursse ja vähendada keskkonda viidavate jäätmete ohtlikkust.

Tähelepanu tuleb pöörata sorteeritud jäätmete, eriti ohtlike jäätmete ohutule ladustamisele kuni nende edasisele käitlejale üleandmisele. Probleemiks on jäätmete sorteerimise tagamine nii ettevõtetes kui kodumajapidamistes, sest üldjuhul on siiani puudunud sorteerimisharjumused ja lahuskogumise võimalused.

Jäätmete kogumise keskkonnamõju avaldub eelkõige nende ladustamisel. Ohtlike jäätmete hoiustamisega kaasneb võimalik mõju eelkõige töötajate tervisele ja tööohutusele ning ümbritsevale keskkonnale. Probleemid võivad tekkida toiduainete ja muude kergesti roiskuvate biolagunevate jäätmetega (võivad mõjuda hügieenitingimustele), eriti soojal aastaajal. Omaette tingimused tuleb seada plahvatusohtlikele, süttivatele ja kergesti süttivatele jäätmetele, samuti nakkustekitavatele ja muudele tervist ohustavate omadustega (mürgistele) jäätmeliikidele.

11.2. Jäätmete vedu

Jäätmete veo keskkonnamõju on seotud jäätmete või neis sisalduva materjali võimaliku levikuga keskkonda veo ajal ja transpordivahendi keskkonnamõjuga. Transpordi korraldamisel tuleb silmas pidada, et veovahendid kulutavad fossiilseid kütuseid ja paiskavad õhku heitgaase, s.h. kasvuhooonegaase, mistõttu majanduslikust otstarbekusest ja ka keskkonnakaitselisest seisukohast tuleb olmejäätmete vedu korraldada kõige optimaalsemalt.

Üheks oluliseks jäätmete veoga seotud keskkonnamõjude vähendajaks on korraldatud olmejäätmeveo organiseerimine, kus jäätmeveo marsruudid on paika pandud logistiliselt läbimõeldult, lähtudes mitte ühe valla, vaid kogu regiooni vajadustest ja võimalustest. Siin oleks jällegi koht, kus kohalikud omavalitsused saaksid ja peaksid tegema koostööd. Sel moel vähenevad jäätmeveo masinate poolt läbitavad vahemaad ning väheneb transpordist tingitud keskkonnamõju jäätmekäitluses ja ka jäätmekäitlusteenuse hind.

Jäätmete kogumine ja vedu tuleb korraldada kindla perioodilisusega, et vältida jäätmete roiskumist, ning jälgida kogumismahutite ja veokite tehnilist seisukorda, et vältida jäätmete mahavalgumist ja laialikandumist.

Jäätmekavaga kavandatud jäätmetekke vähendamine, tekkekohas sortimine ja taaskasutatavate jäätmete koguse suurendamine aitavad kaasa jäätmete lõppkäitlemise keskkonnamõjude vähendamisele (väheneb prügilasse ladestatavate jäätmete hulk, saasteainete sisaldus nõrgvees ja mõju välisõhu kvaliteedile), samuti väheneb omakorda taastumatute loodusvarade kasutamine ja sellest tingitud keskkonnamõjud globaalselt. Jäätmeveo tuleneva korraldatud jäätmeveo keskkonnamõju peaks avalduma selles, et võimalikult paljud tekitatud jäätmeid tuuakse jäätmekäitlusteemide (sh just taaskasutusse) ja sellega vähendatakse keskkonda ebaseaduslikult sattuvate jäätmete koguseid.

12. Jäätmehoolduse tegevuskava

Jäätmehoolduse tegevuskavas (tabel 13) kajastatakse lisaks vajalikele tegevustele ka nende eeldatavad maksumused, finantseerimisallikad ja realiseerimise tähtajad.

Eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi tuleb käsitleda kui võimalusi jäätmehoolduse parendamiseks. Juhul, kui neid ei ole mingil põhjusel võimalik antud aastal täita, võib need lülitada järgmiste aastate tegevuste hulka. Oluline on omada ülevaadet, millised tegevused on täidetud, millised mitte. Samuti võib tekkida vajadus uute tegevuste lülitamiseks jäätmekavasse. Selleks on vajalik jäätmekava regulaarne ülevaatamine ja täiendamine.

Tabel 13 jäätmehoolduse tegevuskava.

Nr	Tegevus	Maksumus	Finants-allikas	Aeg
1	Korraldatud olmejäätmete veokonkurss	30 000	Valla eelarve	2008 I kv
2	Elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumisring	80 000	Valla eelarve	2 korda aastas
3	Jäätmemajade ehitus	100 000	Valla eelarve	2008
4	Tuudinõmme prügila sulgemisprojekt	100 000	Valla eelarve	2009
5	Tuudinõmme prügila sulgemine	3 500 000	Valla eelarve + SA KIK	2011
6	Jäätmejaama projekteerimine ja ehitus	2 500 000	Valla eelarve + SA KIK	2015

13. Jäätmekäitluskohtade võrgustik

Jäätmeseaduse mõistes on jäätmekäitluskoht tehniliselt varustatud ehitis jäätmete kogumiseks, taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks. Jäätmekäitluskohtaks ei loeta jäätmekogumisnõud, -konteinerit või muud -mahutit, mis on ette nähtud olme- ja tavajäätmete esmakogumiseks jäätmetekitajalt, samuti ehitisi, kuhu eelnimetatud mahutid on paigaldatud või ehitisi, mida kasutatakse olmes tekkinud pakendijäätmete esmakogumiseks.

Padise valla territooriumile ei ole planeeritud rajada ühtegi jäätmekäitluskohta (prügilat, jäätmejaama).

Jäätmete esmakogumine Padise vallas toimib järgmiselt:

- pakendijäätmete konteinerid on paigaldatud Harju-Risti keskasulasse, Pae külla (kaupluse juures), Audevälja külla. Täiendavad konteinerid paigaldatakse 2008. aasta jooksul Padise keskasulasse ja Kasepere külla (Kusti ja Kasepere kaupluse juurde);
- ohtlike jäätmete kogumine elanikkonnalt toimub kaks korda aastas vallavalitsuse poolt korraldatud kogumisringidel;
- olmejäätmete kogumissüsteemiga on liitunud 2007. aastal hinnanguliselt 90% 38 korterelamust ja 15% 933 eramust. 2013. aastaks on tänu korraldatud jäätmeveo rakendamisega liitunud jäätmeveosüsteemiga hinnanguliselt 100% korterelamutest ja 70% eramutest.

Suurem osa kortermajadest ja individuaalmajadest omavad oma jäätmekonteinerit(eid). Valla kahes keskasulas Padisel ja Harju-Ristil, samuti suvilapiirkondades on kasutusel ühised jäätmekonteinerid. 2013. aastaks oleks olmejäätmete kogumispunktide arv ~ 500.

Jäätmekäitluskohtaks jäätmeseaduse mõistes on ka maa-ala, kus jäätmete taaskasutamine võimaldab parendada mullaviljaksust, maa-ala keskkonnaseisundit või selle kasutusvõimalusi või maa-ala, kus tehakse jäätmete taaskasutamise või kõrvaldamise toiminguid, milleks ehitise olemasolu ei ole vajalik. Selliseid jäätmekäitluskohtasid on Padise valla territooriumil kaks (2):

- FIE Johannes Valk Laheotsa Talu komposteerimisväljak Padise külas;
- OÜ Riitsinuse komposteerimisväljak Altküla külas.

14. Jäätmekäitluseks vajalik loodusvara

Jäätmeseaduses on jäätmekäitluseks vajaliku loodusvara all mõeldud vee, turba, savi ja pinnase kasutamise mahu hinnangut. Kuivõrd Padise valla territooriumil toimub vaid jäätmete kogumine ning edasine transport prügilatesse või antakse jäätmed üle litsentseeritud jäätmekäitlusfirmadele, siis jäätmekäitluseks ei ole vajalik kasutada loodusvarasid.